

jednodušší postup, oprostěný od zbytečných formalit a zdoluhavého rozhodování vyžadovaných současnou úpravou, kdy například průvoz osob přes území České republiky bude možný i bez souhlasu státu, ačkoli v praxi se očekává alespoň jeho předběžné informování (prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti nebo Interpolu).

S posledním příspěvkem konference, zaměřeným na spolupráci s Mezinárodním trestním soudem v přípravném trestním řízení, vystoupila *JUDr. Světlana Kloučková, Ph.D.*, ředitelka mezinárodního odboru Nejvyššího státního zastupitelství, která současnou úpravu označila za nedostatečnou a velmi kusou, ačkoli připustila, že i tak je spolupráce samozřejmě možná. Poukázala, že v případě spolupráce s Mezinárodním trestním soudem je nutno upustit od rozlišování spolupráce na policejní a justiční, jelikož Mezinárodnímu trestnímu soudu, který sám nemá vlastní policii, je poskytována spolupráce „při vyšetřování a stíhání“, aniž by mezi těmito pojmy byl činěn rozdíl. Dále upozornila opět na značnou nekonkrétnost žádostí o právní pomoc zasílaných Mezinárodním trestním soudem, který ve svých žádostech například nemá povinnost uvádět popis skutku, jak je v jiných případech obvyklé. Smluvní strany ale mají právo žádat o dodatkové informace. Této možnosti Česká republika dosud nevyužila.

Ke všem předneseným příspěvkům proběhla rozsáhlá diskuze, v níž se účastníci blíže zabývali zejména průtahy v řízeních před Mezinárodním trestním soudem a jejich řešením, nekonkrétností žádostí o právní pomoc zasílaných Mezinárodním trestním soudem a relokací svědků na území smluvních stran, konkrétně možnostmi a vhodností České republiky v této otázce. Konferenci uzavřela opět *J. Reinišová*, která naposledy vyzdvihla nutnost vzájemné spolupráce států s Mezinárodním trestním soudem pro zabezpečení lepšího fungování tohoto soudu.

Lze konstatovat, že konference splnila svůj účel a poskytla všem účastníkům náhled na fungování Mezinárodního trestního soudu v praxi, na jeho dosavadní úspěchy, ale i chyby a nedostatky, které je nutno v budoucnosti odstranit. Právě při odstraňování těchto nedostatků bude zcela nezbytná bezproblémová spolupráce soudu a smluvních stran.

Mgr. Helena Opatová
Ministerstvo spravedlnosti ČR

Konference „Poškozený a oběť trestného činu z trestněprávního a kriminologického pohledu“

Ve středu 26. září 2012 se na půdě Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze uskutečnila konference věnovaná velice aktuální otázce trestního práva, kterou je poškozený a oběť trestného činu. Konferenci pod titulem Poškozený a oběť trestného činu z trestněprávního a kriminologického pohledu pořádala Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Česká kriminologická společnost. Záštitu nad konferencí převzal děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze prof. Aleš Gerloch.

Konference se konala v souvislosti s připravovaným vládním návrhem zákona o obětech trestných činů, který reaguje na úpravu postavení obětí trestných činů v právu Evropské unie a komplexně upravuje práva obětí trestných činů, poskytování peněžité pomoci obětem trestných činů a vztahy mezi státem a subjekty, které poskytují služby obětem trestných činů. Zákon také zavádí některé nové instituty do trestního řádu.

Konference se zúčastnila široká odborná veřejnost. Sešli se zástupci z řad akademických odborníků, tak expertů z praxe. Na konferenci vystoupili odborníci z Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, členové České kriminologické společnosti, členové Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, akademici ze Západočeské univerzity v Plzni, Policejní akademie ČR a dalších vysokých škol v České republice a na Slovensku. Dále se konference zúčastnili pracovníci Probační a mediační

služby, neziskových organizací zabývajících se oběťmi trestných činů, soudci, policisté a další experti na danou problematiku. Celkem se konference zúčastnilo přes 100 odborníků.

Nosnými tématy konference byl nový zákon o obětech trestných činů, viktimologie a viktimologický výzkum v České republice a pomoc obětem trestných činů. Účastníky konference přivítal děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze *prof. Aleš Gerloch*. Úvodní slovo pak převzal *prof. Jiří Jelínek*, vedoucí katedry trestního práva na pražské právnické fakultě. Na začátku konference pak účastníky konference přivítal ještě *dr. Miroslav Scheinost*, ředitel Institutu pro kriminologii a sociální prevenci a *Mgr. František Korběl*, náměstek ministra spravedlnosti, sekce legislativně právní.

K zákonu o obětech trestných činů na konferenci vystoupili *doc. Gřivna* a *prof. Šámal*, oba z Právnické fakulty UK, kteří jsou hlavními autory připravované normy a kteří informovali o zákonu projednávaném v Parlamentu ČR a prezentovali jeho přínos pro praxi. *Doc. Gřivna* referoval o hmotněprávní části zákona, *prof. Šámal* pak o části procesní. V oblasti viktimologie a práce s oběťmi trestných činů přednesla příspěvek *doc. Čírtková* z Policejní akademie ČR, která se zabývala viktimologickým expertízami a zamýšlela se nad současnou praxí při znaleckém psychologickém zkoumání obětí. Uvedla, že je třeba zlepšit praxi, avšak toto předpokládá zkvalitnění erudice profesionálů ohledně průběhu a důsledků viktimizace. *Mgr. Štern*, ředitel Probační a mediační služby ČR přednesl zkušenost z realizace programů restorativní justice v rámci České republiky. Vysvětlil způsoby a možnosti implementace principů restorativní justice v praxi Probační a mediační služby ČR a informoval posluchače o teoretických východiscích restorativní justice a zkušenostech ze zahraničí. *Mgr. Vitoušová*, prezidentka Bílého kruhu bezpečí vystoupila s příspěvkem k zvlášť zranitelným obětem trestných činů, jejich identifikaci, potřebám a limitům pomoci. Uvedla, že viktimologové, legislativci a pomáhající profesionálové jsou poutáni identifikací zvlášť zranitelných obětí již téměř dvě desetiletí. Právě z podnětu těchto odborníků se utvářejí kritéria a rizikové faktory, které pak v praxi pomáhají určit vyšší míru zranitelnosti některých obětí.

Zajímavý a aktuální příspěvek stran práva poškozeného na vydání bezdůvodného obohacení prezentoval *Mgr. Vladimír Pelc* z Právnické fakulty UK. Jak známo, s účinností od 1. července 2011 může poškozený v rámci tzv. adhezního řízení uplatňovat nárok na vydání bezdůvodného obohacení, který mu vznikl v souvislosti s trestným činem. Uplatňování tohoto soukromoprávního nároku v trestním řízení má svá úskalí, neboť účelem trestního řízení není primárně uspokojení nároku poškozeného. Na trestní soudce jsou tak kladeny zvýšené nároky ohledně rozhodování ve věcech bezdůvodného obohacení. Jednou z nejdůležitějších otázek, kterou se příspěvek *Mgr. Pelce* zabýval, bylo rozlišení práva na náhradu škody a práva na vydání bezdůvodného obohacení. Mezi další podnětné články příspěvatelů z Právnické fakulty UK lze zařadit náhradu nemateriální újmy v trestním řízení *dr. Diany Gibalové*, která prezentovala legislativní vývoj zavedení náhrady nemajetkové újmy do českého právního řádu a uvedla několik připomínek k návrhu zákona o obětech trestných činů v oblasti náhrady nemajetkové újmy. O mezinárodním srovnání pojmu oběť trestného činu a jejího postavení v trestním řízení hovořila *Mgr. Katarína Danková* z Právnické fakulty UK. Věnovala se jednak obsahovému vymezení pojmu oběť trestného činu v rámci úpravy mezinárodních dokumentů a vnitrostátních úprav vybraných evropských států, ale také představila různé modely procesního postavení oběti v trestním řízení za použití komparativní metody. Autor této zprávy, tajemník katedry trestního práva Právnické fakulty UK, vystoupil s příspěvkem o komparativní analýze poskytování peněžité pomoci obětem trestné činnosti v právních řádech evropských zemí (*dr. Lukáš Bohuslav*). *Mgr. Igor Barilík* z Právnické fakulty UK následně hovořil o postavení obětí genocidy před Mimořádnými senáty soudů v Kambodži. Příspěvek zabývající se postavením poškozeného v německém trestním řízení, a to jak v přípravném řízení, tak v řízení po podání obžaloby včetně problematiky soukromého vyšetřování ze strany poškozeného, pronesla *dr. Stočesová* z Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni.

Odborné setkání proběhlo za finanční podpory výzkumného projektu Univerzity Karlovy v Praze PRVOUK 06 – Veřejné právo v kontextu europeizace a globalizace. Jedním ze stěžejních témat

tohoto projektu je právě postavení poškozeného a oběti trestného činu. Milou podporu poskytla také advokátní kancelář Becker & Poliakoff. Výstupem z konference pak je monografie Poškozený a oběť trestného činu z trestněprávního a kriminologického pohledu, která byla publikovaná v prosinci 2012 nakladatelstvím Leges. Tato publikace, která obsahuje příspěvky z konference a jejímž cílem je rozebrat problematiku poškozeného a oběti trestného činu, byla vydána za podpory advokátní kanceláře Becker & Poliakoff a advokátní kanceláře Pejchal & Nespala, s.r.o.

Vzhledem ke skutečnosti, že se konference účastnili přední odborníci na danou oblast, lze konstatovat, že měla vysokou odbornou úroveň. Stranou však nesmí zůstat ani perfektní zvládnutí organizační stránky celé akce, za což lze organizátorům upřímně poděkovat.

JUDr. Lukáš Bohuslav

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze